

Zápis

z obhajoby dizertační práce paní Terezy Maizels

konané dne 25. 4. 2013

Téma práce: „Moderní izraelská povídka“

Přítomní:

prof. PhDr. Oldřich Král, CSc.

Dagmar Marková, Dr. CSc.

Prof. PhDr. Jaroslav Vacek

doc. Jiřina Šedinová

prof. Jaroslav Oliverius

PhDr. Mgr. Petr Kučera, PhD.

Mgr. Tereza Maizels

Předseda komise prof. Král zahájil obhajobu a představil přítomným kandidátku.

Školitelka doc. Šedinová představila doktorandku a seznámila komisi s uchazečkou a její dizertační prací. Uvedla, že Tereza Maizels splnila včas všechny studijní povinnosti včetně SZK a průběžně konzultovala se školitelkou postup své práce. Zdůraznila odbornou kvalifikaci doktorandky a její specializaci na moderní hebrejštinu a na současnou izraelskou literaturu. V průběhu doktorského studia se věnovala rovněž činnosti pedagogické (mimo jiné FF UK, Univerzita Palackého v Olomouci), přednáškové a překladatelské. Práce dle školitelky má parametry ucelené vědecké monografie a zcela splňuje požadavky na doktorskou práci.

Kandidátka seznámila přítomné se svou dizertační prací. Rozsáhlé téma „Moderní izraelská povídka“ bylo zapotřebí metodologicky uchopit. Zvolila si reprezentativní vzorek, čtyři renomované autory – zajímavé jazykově i formálně, ukazují pestrost povídkové tvorby izraelské literatury. Autoři – dva muži a dvě ženy, kandidátka mj. zkoumala přítomnost „ženských“ a „mužských“ rysů psaní. Další, obecnější téma, téžistě práce – charakterizovat moderní izraelskou povídku jako celek. Mezi čtyřmi autory dva rodilí Izraelci a dva přistěhovalci, kteří přišli do Izraele v mladém věku. I zde si kladla otázku, zdali se (například motivicky) nějakým způsobem odráží v tvorbě autorů skutečnost, že se nenarodili v Izraeli. Struktura práce – pojetí hrdinů, místo a čas, do nichž povídka zasazena. Okruhy tematické – holocaust, armáda, izraelská společnost, přistěhovalectví, náboženství; rovina univerzální rodinné a partnerské vztahy. Tyto aspekty porovnány u jednotlivých autorů. Shrnutí výsledků bádání: Etgar Keret nejtypičtějším zástupcem moderní izraelské povídky, odráží se v jeho textech široká škála témat, „zástupce národní literatury“. Alona Kimchi – publikovala jen jednu sbírku povídek, charakteristické jsou svým rozsahem a realistickým pojetím (v kontrastu s kratičkými povídkami Epsteina či absurdními texty Kereta či Castel-Bloom). Ženský pohled, nevyniká izraelskými tématy, mohlo by se odehrávat kdekoli na světě. Orly Castel Bloom se izraelským tématům věnuje naopak často. Epsteinovy krátké, těžko interpretačně přístupné texty mají také spíše univerzální ráz.

Poté oponenti Dr. Dagmar Marková a prof. Jaroslav Oliverius přednesli závěry svých posudků. Oba doporučili práci k přijetí a kladnému hodnocení.

Kandidátka Tereza Maizels odpověděla na hlavní problémy. Vizualní podobu obsahu obhájila s odkazem na celkovou strukturu práce. Výtku dr. Markové týkající se délky souvětí přijala s tím, že se pokoušela o zachování logiky a souvislosti myšlenky.

Prof. Vacek vystoupil s poznámkou, že jej zaujalo téma, v němž se literatura bezprostředně dotýká života. Zaujal ho teoretický problém definice, vymezení povídky – tento dotaz položil doktorandce. „Princip neurčitosti“ z moderní fyziky, přijmout neurčitost a nemožnost dát přesnou definici.

Doktorandka – problematická pasáž. Bylo nutno zpracovat do teoretického úvodu, žádná definice z mnoha nabízených není úplná a dokonalá. Výběr autorů také relevantní – klasické definici povídky odpovídá nejlépe Alona Kimchi, zatímco Alex Epstein píše texty podobné rébusu, aforismu. Avraham Balaban ve své práci o izraelské povídce hovoří o proudu „realistickém“ a „solipsistickém“ - např. Epstein, který zkoumá hranice textu samotného. Dokonce píše pod ženským pseudonymem, zkoumá žánry (např. detektivní) a experimentuje s ním. Jeho tvorba – termín doktorandky „myšlenková poezie“.

Vacek – nejde jen o délku, ale také o formu, o narativitu – zdali je vyprávěn příběh. V indické literatuře se často rozdíl stírá (mini-narativa v několika verších).

Maizels – i u Epsteina příběh přítomen, ale je tam skryt, kódován. Vacek – je tento kód obecný, je srozumitelný? Maizels – záleží na aktivním přístupu čtenáře. Vacek – i v indické poezii kódováno, tento kód však v kulturálně sdíleném povědomí srozumitelný.

Maizels – Epstein byl náročná volba, ale důležitá. Často inspirace z mytologie apod. Vacek – nemusí jít o příběh, stačí „událost“ a „místo“ (případně „čas“).

Maizels – při podrobném čtení jsem zjistila, že se opakuje a jeho četba svým způsobem vyčerpávající.

Prof. Král – dotaz na teoretické zázemí. Proč omezeno na americkou literární teorii, chybí autoři francouzští, čeští? Maizels – připouští, že nevyvážené. Vysvětluje, že teoretické pozadí práce, naratologické vymezení povídky, bylo pro ni méně podstatné.

prof. Oliverius – jak přijímán v Izraeli? Maizels – má své ctitele i kritické odpůrce. Kritika – zprvu jej hodnotila jako slibného autora, později s politováním konstatuje, že se nikam nevyvíjí. Oliverius – je to provokace, zkoušení, co čtenář vydrží? Maizels – ano, je to hra se čtenářem, ironie. Na druhou stranu jeho „žánrové“ hříčky, např. detektivní povídky, jsou velmi zdařilé.

Šedinová – zdařilý výběr. Keret i Epstein – sipur kcarcar, mikropovídky píšou oba. Keret ovšem má vždy příběh, něco se i na tom malém prostor ustane. Je to oblíbený, až kultovní autor. Maizels – jeho oblíbenost možná pramenila z toho, že se věnoval, a to velmi „tvrdě“ a bez obalu, problematice konfliktu či armády. Keret se na rozdíl od Epsteina zajímavě vyvíjí. Má úspěch i ve světě, jeho povídky zfilmovány. Jeho témata se proměňují.

Vyhlášení výsledků tajného hlasování:

Prospěl/a